

Lönaðarráðuneyti
„Rammaáætlun – umsögn“
Arnarhvali
150 Reykjavík

Reykjavík, 20. október 2010

Efni: Umsögn Orkusölnunnar ehf. um tillögu til þingsályktunar um áætlun um vernd og orkunýtingu landsvæða.

Orkusalan fagnar því að nú hilli undir lok hinnar viðamiklu vinnu sem liggur að baki annars áfanga rammaáætlunar og vonar að með þeirri vinnu verði hægt að nálgast sátt um orkuöflun og nýtingu í landinu. Þær niðurstöður sem sjá má í þeim drögum að tillögu til þingsályktunar sem nú liggja frammi til umsagnar komu þó forsvarsmönnum Orkusölnunnar verulega á óvart, en eini virkjanakosturinn sem Orkusalan ehf. er með í undirbúningi, Hólmsárvirkjun neðri við Atley (nr. 21), er þar settur í biðflokk.

Orkusalan – Hólmsárvirkjun

Markmið Orkusölnunnar er að vera leiðandi fyrirtæki í framleiðslu og sölu raforku og þjónustu við almenna raforkukaupendur, þar sem nýir möguleikar eru skapaðir með framleiðslu og sölu á orku frá endurnýjanlegum orkugjöfum sem tryggja lágt og samkeppnishæft verð. Í dag hefur Orkusalan rúmlega 30% markaðshlutdeild í smásölu á raforku í landinu og er þar í samkeppni við aðra smásöluaðila, svo sem Orkuveitu Reykjavíkur og HS Orku.

Árið 2010 seldi Orkusalan 1.006 GWh á almennan markað (án stóriðju). Framleiðsla í eigin virkjunum var 258 GWh eða um 25% sölunnar en aðkeypt magn var 748 GWh. Öll framleiðsla og sala Orkusölnunnar er inn á almennan markað. Orkusalan er í þeirri stöðu að kaupa megin hluta raforku sinnar af öðrum, aðallega Landsvirkjun en einnig frá keppinautum á almennum markaði.

Hjá Orkuveitu Reykjavíkur og HS Orku kemur nær helmingur af raforku fyrir almennan markað frá þeirra eigin virkjunum sem mætir að mestu þeirra grunnorkuþörf en því til viðbótar eru þau stórtæk í framleiðslu og sölu á raforku til stóriðju. Bæði þessi fyrirtæki stefna að því að auka hlutdeild eigin framleiðslu fyrir almennan markað á næstu árum og kaupa aðeins raforku til að mæta sveiflum.

Með byggingu Hólmsárvirkjunar hyggst Orkusalan ehf. mæta vaxandi orkuþörf í landinu til almennra nota. Samkvæmt raforkuspá 2010-2050 (Orkuspárnefnd, 2010) má búast við að almenn notkun (notkun án stóriðju) frá dreifikerfinu aukist árlega um 0,7% til 1,7% á árunum 2010 til 2013. Síðan verður aukningin meiri og nær hámarki 2020 með 2,4% ársaukningu en fer síðan að nálgast 1,4% á árinu 2031 og verður það síðan út spátímabilið. Til að mæta þessari auknu raforkuþörf í smásölu þarf afl kerfisins að aukast um 10-15 MW á ári og orkugeta kerfisins að aukast um 60-90 GWst/ári. Bygging Hólmsárvirkjunar er einn liður í því að mæta þessari auknu raforkuþörf fyrir almennan markað. Hólmsárvirkjun er áætluð 65 MW að stærð og verður með um 480 GWh orkuframleiðslu á ári. Það er því ljóst að ef virkja á fyrir almenna markaðinn, en ekki stóriðju, þá er Hólmsárvirkjun af mjög heppilegri stærð. Þess vegna hefur RARIK og síðar Orkusalan lagt áherslu á hana í sínum áætlunum.

Hólmsárvirkjun í biðflokk

Eins og áður segir gerir fyrirbyggjandi þingsályktunartillaga ráð fyrir því að Hólmsárvirkjun fari í biðflokk. Rökstuðningur fyrir þeirri niðurstöðu er eftirfarandi:

„Mat faghópa var ekki byggt á nýjustu gögnum. Óvissa er með áhrif á skóglendi og hvar línulögn mun liggja. Vantar frekari upplýsingar.“

Allt frá árinu 2002 hafa Landsvirkjun (LV) og RARIK (eigandi Orkusölnunnar) staðið sameiginlega að rannsóknum vegna hugsanlegrar virkjunar í Hólmsá. Í niðurstöðum fyrsta áfanga rammaáætlunar frá október 2003 var fjallað um hugsanlega Hólmsárvirkjun við Einhyrning, án miðlunar, og var þessi kostur þá metinn í umhverfisflokk a. Í umhverfisflokk a fóru þeir kostir sem minnst umhverfisáhrif höfðu. Gæði gagna, sem verkefnisstjórnin hafði til að meta kostinn, fengu umsögnina B: góð gögn sem nægja fyrir mat rammaáætlunar.

Á grundvelli þessarar jákvæðu niðurstöðu beittu fyrirtækin sér fyrir frekari rannsóknum og útfærslum á virkjun Hólmsár og var sótt um rannsóknarleyfi á vatnasviði Hólmsár í nóvember 2008. Í apríl 2009 var farið að athuga þann möguleika að virkja Hólmsá með miðlunarlóni við Atley. Ólíkt fyrri kostum sem skoðaðir voru, hafði Atleyjar-útfærslan á virkjun Hólmsár þann kost að ekki væri verið að veita vatni milli vatnasviða, áhrif á Tungufljót yrðu lítil sem engin og ekki væri hróflað við Hólmsárfossi. Þannig hefur verið unnin ný útfærsla virkjunar í Hólmsá sem hefur verulega minni umhverfisáhrif en sú útfærsla sem fyrst var metin í rammaáætlun, sem þó fékk ágæta umsögn þar og var valin í hóp þeirra kosta sem minnst umhverfisáhrif höfðu. Sést þetta vel í mati faghópa I og II á öllum þremur kostunum í Hólmsá. Lýsing á Hólmsárvirkjun með miðlunarlóni við Atley var send inn til rammaáætlunar II til umfjöllunar í júlí 2009.

Ákvörðun um að setja Hólmsárvirkjun í biðflokk virðist byggð á því að óvissa hafi verið um tvennt; annars vegar áhrif virkjunar á skóglendi og hins vegar hvar línulögn muni liggja. Segir í þingsályktunartillögunni að mat faghópa hafi ekki byggt á nýjustu gögnum og að frekari upplýsingar vanti.

Skóglendi – meint óvissa um áhrif:

Ekki er ljóst hvernig má draga þá ályktun að óvissa sé með áhrif á skóglendi. Í þeim gögnum sem send voru inn í júlí 2009 vegna rammaáætlunar II er m.a. fullbúið vistgerðarkort, þar sem glögg má sjá þær landgerðir sem lónið mun fara yfir. Þar kemur fram að í 5% lónstæðisins er birkikjarr. Þetta vistgerðarkort er hluti af verkefninu „Vistgerðir á fjórum hálandissvæðum“ sem unnið var árið 2002 af Náttúrufræðistofnun Íslands í tengslum við fyrsta áfanga rammaáætlunar. Birkikjarr þekur 17 km² á rannsóknarsvæði Hólmsárvirkjunar, af því munu um 0,42 km² fara undir vatn við myndun Atleyjarlóns. Þessi röksemd hlýtur því að byggjast á misskilningi eða mistökum í vinnslu málsins.

Vissulega hafa verið framkvæmdar frekari rannsóknir frá árinu 2009 og ný gögn byggð á þeim komið fram eins og væntanlega á við um alla virkjunarkosti sem verið er að rannsaka. Það sem komið hefur út úr frekari vinnu við þennan virkjunarkost frá árinu 2009 gerir hins vegar ekkert annað en að staðfesta þær upplýsingar sem niðurstaða faghópa byggir á. Það er því beinlínis rangt að óvissa sé um áhrif virkjunarinnar á skóglendi og að það vanti frekari upplýsingar.

